

Sygn. akt I NO 80/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Czubik

w sprawie ze skargi J. T.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 2021 r. w sprawie o sygn. akt I NSW 491/20, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 8 marca 2022 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wnoszący protest wyborczy, J. T., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, na podstawie art. 401 pkt 1 k.p.c. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt I NSW 491/20. Skarżący wniósł o: wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt: I NSW 491/20 z uwagi na nieważność postępowania; uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia; zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów procesu według norm przepisanych. Jako przesłankę wznowienia postępowania Skarżący wskazał wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska – Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (skargi nr 49868/19 i 57511/19), w którym Trybunał stwierdził naruszenie art. 6 konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej dnia 4 listopada 1950 r. w Rzymie (Dz.U. 1993, nr 61, poz.

284 ze zm.; dalej: EKPC) z uwagi na nieprawidłowe ukształtowanie składu sądu wydającego zaskarżone orzeczenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga, jako niedopuszczalna, podlegała odrzuceniu.

Skarga o wznowienie postępowania podlega badaniu przez sąd najpierw co do jej dopuszczalności, a następnie co do dopuszczalności wznowienia samego postępowania, którego dotyczy. O dopuszczalności skargi decyduje charakter zaskarżonego orzeczenia. Poza wyjątkiem wynikającym z art. 399 § 2 k.p.c. skarga o wznowienie postępowania przysługuje od prawomocnych orzeczeń o charakterze merytorycznym, rozstrzygających co do istoty sprawy. W procesie są to prawomocne wyroki i prawomocne nakazy zapłaty (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 stycznia 1973 r., I CZ 152/72, OSNCP 1973, nr 7-8, poz. 143; postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 30 listopada 1993 r., III AZP 18/93, OSNCP 1994, nr 6, poz. 122; uchwałę Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III CZP 51/06, OSNC 2007, nr 5, poz. 71), zaś w postępowaniu nieprocesowym (jak to miało miejsce w postępowaniu zakończonym zaskarżonym postanowieniem Sądu Najwyższego) są to postanowienia co do istoty sprawy.

Wznowienie postępowania może zatem dotyczyć – co do zasady – postępowań zakończonych prawomocnym wyrokiem sądu (wydanym w postępowaniu procesowym) lub postanowieniem co do istoty sprawy (wydanym w postępowaniu nieprocesowym). Skarga o wznowienie postępowania nie może dotyczyć orzeczeń kończących postępowanie w sprawie – w tym postanowień – które nie są wyrokami (postanowieniami co do istoty sprawy).

Podstawę wznowienia postępowania mogą stanowić wyłącznie przyczyny enumeratywnie wymienione w art. 401, 401¹ i 403 k.p.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Skarżący jako podstawę wznowienia powołał art. 401 ust. 1 k.p.c. zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona albo jeżeli orzekał sędzia wyłączony z mocy ustawy, a strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła

domagać się wyłączenia. Z akt sprawy nie wynika, aby zachodziła którakolwiek z powyższych okoliczności. W sprawie o sygn. akt I NSW 491/20 nie orzekali bowiem sędziowie, którzy podlegaliby wyłączeniu z urzędu. Z analizy akt wskazanej sprawy wynika, że Skarżący nie złożył wniosku o wyłączenie od rozpoznawania jego sprawy w Sądzie Najwyższym grupy sędziów, którzy, jego zdaniem, zgonie z przywołaną w uzasadnieniu skargi uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. zostali powołani na urząd sędziego w wyniku procedury nominacyjnej z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), co do której kwestionowano prawidłowość ukształtowania składu (okoliczność ta miała miejsce ponad 21 miesięcy przed wniesieniem skargi oraz 6 miesięcy przed wydaniem zaskarżonego orzeczenia). Skarżący w uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania podniósł natomiast, że sędziowie, którzy wydali zaskarżone orzeczenie, zostali powołani na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa powołanej w 2018 r. Zdaniem Skarżącego, osoby takie nie mają statusu prawidłowo powołanego sędziego, w konsekwencji w sprawie ziściła się przesłanka z art. 401 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy, w wyniku wstępnej kontroli dopuszczalności skargi, stwierdził że w niniejszej sprawie nie zachodzi podstawa do wznowienia zaskarżonego orzeczenia. Postanowieniem z 31 lipca 2020 r. w sprawie o sygn. akt I NSW 491/20, Sąd Najwyższy wyraził opinię, że w zakresie zarzutu dotyczącego naruszenia art. 26 § 2 ustawy z 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1319; dalej: k.wyb.) protest J. T. jest zasadny, lecz naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów (pkt 1). Postanowienia Sądu Najwyższego wydane w składzie trzech sędziów, zawierające opinię wydaną w wyniku rozpoznania poszczególnych protestów, nie kończą postępowania w sprawie. Ostateczne stanowisko w przedmiocie ważności wyborów Sąd Najwyższy podejmuje w uchwale w składzie całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Postanowienie I NSW 491/20 będące przedmiotem skargi o wznowienie postępowania nie stanowi postanowienia rozstrzygającego sprawę

co do istoty, którą jest stwierdzenie ważności wyboru Prezydenta RP w wyborach przeprowadzonych w 2020 r. Rozstrzygnięcie tej kwestii zawiera uchwała Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z 3 sierpnia 2020 r., sygn. akt I NSW 5890/20, którą Sąd Najwyższy stwierdził ważność wyboru A. S.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanego 12 lipca 2020 r. Protesty wyborcze, rozpoznawane przez Sąd Najwyższy w postępowaniu nieprocesowym mają na celu ustalenie, czy wybór Prezydenta został dokonany zgodnie ze standardami konstytucyjnymi, czy też miały miejsce naruszenia prawa, ściśle określone w Kodeksie wyborczym, które mogły mieć wpływ na wynik wyborów. Rozpoznanie protestów wyborczych jest etapem poprzedzającym podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwały o ważności wyborów, zmierzającym do ustalenia okoliczności faktycznych, stanowiących podstawę podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały o ważności wyborów.

Stosownie do treści art. 524 § 1 k.p.c. od postanowienia, które nie rozstrzygało sprawy co do istoty, nie przysługuje skarga o wznowienie postępowania. Wobec czego skarga na postanowienie Sądu Najwyższego z 31 lipca 2020 r., sygn. akt I NSW 491/20 jest niedopuszczalna z mocy ustawy.

Nadto wskazać należy, że ostateczny wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w którym stwierdzono naruszenie prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez sąd, zagwarantowanego w art. 6 ust. 1 EKPC nie stanowi podstawy wznowienia postępowania cywilnego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 30 listopada 2010 r., III CZP 16/10).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. art. 323 § 1 k.wyb. wobec stwierdzenia niedopuszczalności skargi o wznowienie postępowania w sprawie I NSW 491/20, orzekł o jej odrzuceniu.